

El reconeixement europeu

El passat cap de setmana, l'Agència Europea per a les Llengües Menys Utilitzades ha reconegut la unitat del català, a instàncies d'una Agència paral·lela, impulsada des de l'Estat Espanyol.

Pilar Balanzà

En 1981, amb el començament de decenni, el Parlament europeu debatia i aprovava un informe que havia estat encarregat a un grup d'experts sobre la situació de les llengües minoritàries d'Europa. El document, presentat per l'eurodiputat italià Arce, assumia la protecció i la promoció del les llengües oprimides del vell continent occidental.

Amb aquest compromís comunitari, naixia un organisme consultiu per a les qüestions lingüístiques del Parlament europeu, batejat amb el nom d'Agència Europea per les Llengües Menys Utilitzades. Actualment en formen part associacions culturals i institucions de la majoria dels estats adscrits a la CEE.

El Consell d'Europa és una institució l'objecte de la qual és la promoció de la col·laboració i l'entesa dels països europeus, i és format per vint estats. Disposa d'una Comissió d'Educació i Cultura, que, pel maig de 1984, va organitzar una audició en el Palau d'Europa d'Estrasburg, seu del Consell, amb el títol de «Cap a una carta de les llengües minoritàries d'Europa», amb un tractament especial dels temes d'ensenyament, els mitjans de comunicació i l'ús del llenguatge de l'administració.

En aquesta audició, amb més de dos-cents representants de totes les llengües, el diputat socialista gironí Lluís Maria de Puig, ponent

marginal derecha y i

JORDI VICENT

del tema —substituint el malaguanyat Alexandre Cirici Pellicer—, va pronunciar el primer discurs en català, aportant una sèrie de projectes per desbloquejar el camí. Com a base a l'informe que presentà Alexandre Cirici, el Consell d'Europa encomanà una carta dels drets lingüístics dels europeus. Carta que té un valor de recomanació, en la mesura que serà assumida pels governs implicats tindrà una força moral i, fins i tot, legal.

El primer dia, el que encetava el

vencions corresponents del Parlament Europeu, iniciatives que promoguen les llengües d'aquest estat i que puguin ser exportables a d'altres països europeus.

El text elaborat a Sant Sebastià fou el següent: «La llengua catalana és una llengua unitària que es parla en el Principat de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, la franja d'Aragó, l'Estat d'Andorra, la Catalunya Nord (Estat francès) i l'Alguer, a Cerdanya (Estat italià)

(L'afirmació de la Unitat de la llengua és sostinguda per tots els especialistes qualificats del món sencer en llengües romàniques, les universitats de tots els territoris de llengua catalana i la pràctica quotidiana d'escoles i de l'administració de tots els governs autònoms de les comunitats implicades.

Així, doncs, seria inacceptable dins l'Agència Europea per a les Llengües Menys Utilitzades la representació d'una pretesa llengua valenciana, «que no és més que una forma dialectal de la llengua catalana». Aquest text fou presentat el passat 15 de març a la reunió que l'Agència va celebrar en un hotel de

Barcelona, amb el suport d'una declaració de tots els rectors de les universitats dels Països Catalans.

L'aprovació d'aquesta moció ha suposat l'acceptació per part del Parlament europeu de la unitat de la llengua catalana, en contra dels intents secessionistes que, des de l'inici de l'Agència, grups minoritaris i sense cap representativitat —ni política ni acadèmica— han volgut imposar.

EL TEMPS ha volgut conèixer les impressions del president de l'Agència de l'Estat espanyol, Aureli Argemí, la seua visió de les coses. «La situació de les llengües minoritzades a Europa —considera Argemí— és molt diferent. En alguns estats aquest idiomes no passen de ser tolerats, no tenen cap reconeixement oficial, i, per tant, no són ensenyats, com és el cas del sard (Cerdanya). En l'altra punta trobem situacions de quasi normalització, com és el cas del flamenc i el való a l'Estat belga.

La situació legal del català es troba en una posició intermèdia. D'una part, es reconeix com a llengua, però és cooficial amb la de l'estat. Això comporta, com tots sabem, problemes legals i pràctics.

Hi ha casos —prosegueix Argemí— en què es tracta del respecte als drets individuals dels qui parlen llengües diferents, i, en canvi, hi ha casos en què es reivindica l'ús de la llengua, com a conseqüència del respecte als drets col·lectius. En el primer cas podríem situar, per exemple, el danès, a Alemanya, i en el segon, el català, el basc o el gallec, en l'Estat espanyol.

Un dels problemes que té l'Agència Europea per les Llengües Menys Utilitzades és establir un criteri unitari. Per això, en aquesa reunió ha tornat a sortir la dificultat d'establir els objectius i els mitjans per aconseguir la normalització de totes les llengües. S'ha vist, que hi ha una diversa consciència i una sensibilització distinta, que encara dificulten més un treball de conjunt».

Afortunadament, però, el desbloqueig ha començat, i, prenent com a base el document elaborat a Sant Sebastià, l'Agència Europea per a les Llengües Menys Utilitzades, reunida a Barcelona els dies 14 i 15 de març de 1986, ha arribat a la següent resolució:

«Després d'haver examinat el text presentat per l'Agència Europea a l'Estat espanyol per a les Llengües Minoritzades, aprovat en la reunió de Donostia el 2 de març de 1986, que expressa el desig del conjunt de les associacions que les constitueixen.

Després d'haver examinat el document redactat i aprovat a Barcelona el 20 de febrer de 1986 pels rectors i els presidents de les universitats dels territoris de l'àrea lingüística concernida, afirmant la unitat de la llengua catalana sobre bases científiques (els dos textos consten d'un annex).

Reconeix la unitat de la llengua catalana i recomana a l'Agència Europea de l'Estat espanyol per a les Llengües Minoritzades que sigui oberta a totes les diversitats dialectals en el si de cada llengua i a tots el moviments de defensa de les llengües minoritzades».

Cal ressenyar que aquest text ha estat aprovat per unanimitat. I només hi ha hagut una protesta, la del partit anticatalanista Unió Valenciana, que ha anunciat la convocatòria d'una manifestació a València, encara en dades indeterminades.

Una situació intermèdia que provoca disbarats i problemes d'ús quotidiana.

1986, es va constituir a nivell d'Estat espanyol l'Agència per a les Llengües Minoritzades. El nom no es correspon amb el de l'agència europea, atès que la denominació de menys utilitzades no té ací el mateix significat que pot tenir en altres indrets d'Europa.

L'Agència de l'Estat espanyol és formada, inicialment, per tres associacions culturals de cadascuna de les nacions que tenen una llengua pròpia, les quals elegiren com a president Aureli Argemí el passat 2 de març a Sant Sebastià.

Aquesta Agència, complementària de l'europea, té el propòsit de treballar per tal que les llengües minoritzades europees obtinguen un reconeixement de llengües normals, llengües pròpies en els seus respectius territoris i també —cal destacar-ho— la unitat de cadascuna d'elles. Alhora, l'entitat pretén treballar perquè dins l'Estat espanyol puguin ser aplicades les sub-